

คู่มือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ

ที่ ศธ. 07083.07/ 1926

วันที่ 28 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขออนุมัติหลักสูตร วิชา การปลูกผักปราณีต

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ

เรื่องเดิม ตามที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ มีหน้าที่ดำเนินจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมกับชุมชน และที่มีสภาพปัญหาและความต้องการแตกต่างกัน โดยท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียน จะได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตจริง พัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพที่จะทำให้เกิดความมั่นคงและการเพิ่มพูนมูลค่าให้กับอาชีพหรือเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเท็จจริง คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรได้จัดทำหลักสูตร การปลูกผักปราณีต จำนวน 10 ชั่วโมง เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับประชาชนในพื้นที่ จึงขอส่งหลักสูตรดังกล่าวเพื่อพิจารณาอนุมัติ

จึงเรียนมาเพื่อ

- ทราบ
- อนุมัติหลักสูตร

(นายอภิเดช เนียมพรมลี)

ครู กศน.ตำบล

(นางสาวมะลิวรรณ ศรีแก้ว)

หัวหน้างานกลุ่มการจัดการศึกษานอกระบบฯ

ทพ/อหุณี

(นางฟ้าวนิชย์ ชลมนัสสรณ์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ

หลักสูตรการศึกษาอาชีพต่อเนื่อง

หลักสูตร การปลูกผักปราณีต จำนวน 10 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสี
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดลำพูน
กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหลักสูตร การปลูกผักปราณีต จำนวน 10 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสี จังหวัดลำพูน

ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการเรียนรู้รูปแบบอื่น ข้อ 1.2 พัฒนาระบบสะสมหน่วยการเรียนรู้ในธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank System) ที่สามารถเชื่อมโยงการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภท สร้างความคล่องตัวและเปิดทางเลือกให้กับผู้เรียนทุกระดับ เพื่อประโยชน์ในการรับรองคุณวุฒิ หรือการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพต่อไป 3.4 จัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ประชาชน อาชีพ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม ช่างก่อสร้าง ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลัก หรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้

การปลูกผักประณีตเป็นการปลูกผักที่พึ่งพาธรรมชาติ ไม่ใช่สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช หรือปุ๋ยเคมีต่างๆ แต่จะใช้ปุ๋ยคอก มูลวัว มูลไก่ น้ำหมักชีวภาพ และผลิตภัณฑ์อื่นๆจากธรรมชาติ การปลูกผักประณีตนิยมปลูกบริเวณแปลงผักที่จัดเตรียมไว้ จะเป็นแปลงที่ยกพื้นขึ้น แปลงที่มีการก่อสร้างโดยรอบ เพื่อสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง การกำจัดวัชพืช การบำรุงดินด้วยการใส่ปุ๋ยคอก การควบคุมปริมาณการให้น้ำผักที่ปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อเสร็จสิ้นการปลูกผัก สามารถที่จะเตรียมดิน ปรงดินให้มีความเหมาะสมในการปลูกผักชนิดอื่นๆ ในครั้งต่อไปได้อย่างง่าย ไม่ยุ่งยากเหมือนการปลูกผักแปลงปกติ การปลูกผักแต่ละชนิดจะต้องศึกษาระยะเวลาการปลูก การให้ผลผลิตผักแต่ละชนิด การปลูกพืชแต่ละชนิดตามฤดูกาลให้มีความเหมาะสม การปลูกพืชหมุนเวียนตามระยะเวลา อีกทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหลวงรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากพื้นที่การปลูกพืชผักต่างๆ

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสี จึงได้เห็นความสำคัญของการปลูกผักประณีต สำหรับประชาชนที่มีพื้นที่อย่างจำกัด การดูแลรักษาแปลงผักที่ไม่ยุ่งยาก เพื่อสามารถนำผักที่ปลูกมาบริโภคในครัวเรือน แจกจ่ายให้เพื่อนบ้าน รวมทั้งจำหน่ายสร้างรายได้อีกด้วย การปลูกผักประณีต เป็นการศึกษาผักแต่ละชนิด ความเหมาะสมกับสภาพอากาศ ฤดูกาลที่เหมาะสม ปริมาณน้ำ ศัตรูที่มารบกวน ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต และการดูแลบำรุงรักษาแปลงผัก และเพื่อตอบสนอง ให้ตรงต่อความต้องการ ของประชาชน และส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนที่สนใจได้ใช้ศักยภาพ และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ในการสร้างรายได้ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพ
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง
3. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรนี้ให้ความรู้และประสบการณ์เพื่อให้ผู้จบหลักสูตรมีคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคง
3. มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
2. ผู้ต้องการทำเป็นอาชีพเสริม

ระยะเวลา

จำนวน	10 ชั่วโมง
ทฤษฎี	- ชั่วโมง
ปฏิบัติ	10 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ความสำคัญ ทักษะการปลูกผักประณีต การฝึกปฏิบัติ
  1. ความรู้เรื่องการปลูกผักปราณีต
  2. การเตรียมแปลงปลูกผัก
  3. การปลูกผักแต่ละชนิด ตามระยะเวลา ตามฤดูกาล
  4. การกำจัดวัชพืช
  5. การใช้น้ำหมักบำรุงพืชผัก
  6. การดูแลแปลงผักประณีต

จำนวน 10 ชั่วโมง

การจัดกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้หลักสูตร การปลูกผักปราณีต เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการเรียนรู้จากเอกสาร/ฝึกปฏิบัติมีคำแนะนำสำหรับผู้เรียน ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจในหลักสูตร การปลูกผักปราณีต (ข้อมูลจากเอกสาร/สื่อ/การบรรยาย)
2. การฝึกปฏิบัติร่วมกับวิทยากร ให้ผู้เรียนฝึกฝนด้วยตนเองจนเกิดทักษะ
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. การสาธิต
5. การศึกษาดูงาน (การเรียนรู้ด้วยตนเอง/เรียนรู้จากการสาธิต)

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้
2. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
3. วัสดุจริง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และ จบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. ชำนาญ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นในระดับระดับหนึ่ง

รายละเอียดโครงสร้าง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การปลูกผักปราณีต
จำนวน 10 ชั่วโมง
(แผนการสอน/การจัดการกระบวนการเรียนรู้)

1. ความรู้เรื่องการปลูกผักปราณีต
2. การเตรียมแปลงปลูกผัก
3. การปลูกผักแต่ละชนิด ตามระยะเวลา ตามฤดูกาล
4. การกำจัดวัชพืช
5. การใช้น้ำหมัก ปุ๋ยคอกบำรุงพืชผัก
6. การดูแลแปลงผักประณีต

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ทักษะการประกอบอาชีพและการฝึกปฏิบัติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีความรู้ถึงความจำเป็นของการปลูกผักปราณีต 2. ผู้เรียนสามารถบอกขั้นตอนเตรียมการเตรียมแปลงผักสำหรับการปลูกผักได้ 3. ผู้เรียนสามารถวางแผนการปลูกผักได้ 4. ผู้เรียนสามารถปลูกผักชนิดต่างได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นตอนอธิบายความเป็นมาสำหรับการปลูกผักปราณีต 2. ขั้นตอนการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์เตรียมการเตรียมแปลงผักสำหรับการปลูกผักได้ 3. ขั้นตอนการศึกษา วางแผนการปลูกผักแต่ละชนิดตามช่วงฤดูกาล ตามสภาพอากาศ 4. ขั้นตอนการปลูกผักชนิดต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิทยากรให้ความรู้เรื่องความเป็นมาของการปลูกผักปราณีต 2. ให้ผู้เข้าร่วมอบรม ทำความเข้าใจใน ขั้นตอนเตรียมการเตรียมแปลงผักสำหรับการปลูกผักได้ 3. วิทยากรอธิบาย วางแผนการปลูกผัก ให้มีความเหมาะสมกับฤดูกาล ภูมิอากาศ ต่างๆ 4. วิทยากรอธิบายการปลูกผักต่าง การปลูก ผักบุง ผักคะน้า ผักสลัด ผักชี 	-	10 ชม.

คำสั่งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ

ที่ 021 /2567

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาอาชีพ
หลักสูตร การปลูกผักปราณีต หลักสูตร 10 ชั่วโมง

.....
ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 27 โดยกำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำ
สาระหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสอดคล้อง
กับสภาพความจริง ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนจะนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตจริง
หรือเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ มีหน้าที่จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับชุมชนนั้นๆ เพราะชุมชนมีสภาพปัญหา
และความต้องการแตกต่างกัน ท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและพิจารณาหลักสูตรของตนเอง

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรและพิจารณาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็นไป
ด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและพิจารณาหลักสูตรการจัด
การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ประกอบด้วย

1. หม่อมหลวงปรีชา เกษมสันต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นายมานัส เมธา	ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นายอภิเดช เนียมพรมลี	ครู กศน.ตำบล

ทำหน้าที่ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ สนับสนุน ดูแลและให้คำปรึกษาการจัดทำหลักสูตร

2. คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพประกอบด้วย

1. นางฟ้าวนิชย์ ชลมนัสสรณ์	ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอ
2. นางสาวมะลิวรรณ ศรีแก้ว	ครูชำนาญการ
3. นางสาวศิริัญญา บุญมาทอง	ครู

ทำหน้าที่ พิจารณาหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ สนับสนุน ดูแลและให้คำปรึกษา พิจารณาการ
จัดทำหลักสูตรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ทั้งนี้ ตั้งแต่ วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

สั่ง ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

(นางท้าวณิชา ชลมนัสสรณ์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอ

การอนุมัติหลักสูตรการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาอำเภอถ้ำ
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดลำพูน

เพื่อให้การจัดการศึกษาอาชีพบรรลุเป้าประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตร
การจัดการศึกษาต่อเนื่อง ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชย์กรรม
และบริการ กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์ และกลุ่มอาชีพเฉพาะทาง ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาได้พิจารณาหลักสูตร
การจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตร การปลูกผักปราณีต จำนวน 10 ชั่วโมง ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอถ้ำ
เพื่อพิจารณาเห็นชอบและอนุมัติ

ลงชื่อ..... ..... ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(พระครูสุนทรธรรมการ)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ..... ..... ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางฟ้าวิชัย ชลมนัสสรณ์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอถ้ำ